

# Křesťanství a emoce... ?

(Gal.5:22-23a, Ef.2:1-10)



Libor Škrla

---

*Tento text pochází z archívu kázání sboru Církve adventistů s.d. ve Vyškově.  
S obecnými poznámkami k zápisům kázání se můžete seznámit na našich webových stránkách:  
<http://vyskov.casd.cz/kazani>*

---

Milé shromáždění, děti, mládeži, br.+s. v Pánu Ježíši...

Myslím, že všichni se čas od času vracíme k setkáním, při kterých nás něco zaujalo a oslovilo, nebo na kterých jsme se cítili dobře a kde jsme se setkali s těmi, se kterými si rozumíme...

Jako kazatelé míváme čas od času kazatelská shromáždění. Bývají to většinou dny nabitě od rána do večera předáváním informací, diskusemi atd. Z těchto pracovních kazatelských shromáždění ale každý rok jedno z nich vybočuje... Míváme ho jako kazatelé spolu s kazateli duchodci z celého MSS ke konci roku a zvykli jsme si říkat mu duchovně-společenské. Po oslovení Božím slovem některým z hostů (většinou z Unie) následuje sdílení zkušeností, zpívání písní a také něco dobrého na zub. Na tom posledním duchovně-společenském kazatelském v prosinci 2005 nás Božím slovem oslovil nejprve předseda Č-S Unie br.Pavel Šimek a pak velmi praktickým oslovením tajemník Č-S Unie br.Josef Hrdinka, který hovořil na téma: „Kazatel (křesťan), jeho duševní zdraví a ochrana duševního zdraví“. Jako ASD se považujeme za odborníky na fyzické zdraví (zdravotní reforma, „New start“) i duchovní zdraví (spiritualita), ale co naše psychické (duševní, emocionální) zdraví. Dost hodně nás br.Hrdinka rozesmál, když nám s vážnou tváří oznámil, že na naší Zemi existovali jen 3, kteří byli zcela normální: Adam s Evou před pádem do hříchu, pak dlouho nic, až pak Ježíš a od té doby už nebyl a ani nebude nikdo další zcela normální...

Seznámil nás pak se základními prvky duševního zdraví:

- schopnost pro realitu (budování vztahů, osobnostní potenciál, vědomí hranic osobnosti)
- odpovědnost (především za životní orientaci, nasměrování...)
- **adaptabilita-přízpusobivost** (schopnost reagovat na změny a vyrovnat se s nimi)
- respektování mezí a norem (+ odvaha říci NE! - pomsta, potraty, sebevražda)
- zacílení a aktivita
- pozitivní sebepojetí (= schopnost zasmát se - i sám sobě)
- autonomní sebekontrola (= schopnost vidět se očima druhých)

Závěrem přidal několik rad, jak upevňovat své duševní-emocionální zdraví: **1./ Budování vztahů (s Bohem + mezilidských) !!!**, tzn.

- správné seřazení životních hodnot a cílů („z nebeské perspektivy“)
- připustit realitu problémů (nebát se negací - pojmenovat je a pokusit se je řešit, ale přitom nežít v iluzích, tzn. ani s „černými“ ani s „růžovými brýlemi“)
- budování vztahů = naplňování potřeb druhých lidí (přitom ale nezanedbávat svou rodinu!)
- pěstování koníčků (mít nějaké „hobby“)
- **živá, osobní, autentická víra v Boží vedení ve svém životě**

Chci teď otevřít jedno velice známé místo Božího slova, které dává do souvislosti právě emoce (psychiku) a křesťanství: Gal.5:22-23a. Co je posledním ovocem ve výčtu ovoce Ducha sv.? SEBEOVLÁDÁNÍ

Když ale budeme číst evangelia, zjistíme, že Ježíš dokázal své emoce vyjadřovat a dávat najevo naprosto svobodně a bez ostychu:

- plakal (Luk.19:41)
- radoval se (Luk.10:21)
- trápil se (Mar.14:34)
- hněval se (Mar.3:5)
- prožíval zármutek a žal (Mat.26:37)
- cítil lítost (Luk.7:13)
- divil se (Mar.6:6, Luk.7:9)
- prožíval úzkost (Luk.12:50)

I když JK plně prožíval a dával najevo své emoce, dokázal se oprostít od očekávání ze strany zástupců, učedníků i své rodiny. Jeho vztah k nebeskému Otci mu pomohl osvobodit se od nátlaku lidí kolem něj. Nebál se žít podle svých vlastních představ a naplňovat své jedinečné poslání - bez ohledu na to, jaké plány měli s jeho životem druzí lidé...

V předvečer svého zatčení na sebe vzal roli služebníka a všem svým 12 učedníkům (dokonce i Jidášovi) začal mýt nohy. Ap.Jan o tom napsal: „*Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všechno do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází...*“ (Jan 13:3)

Ježíš si byl plně vědom toho, kým je a co dělá. Právě to mu umožnilo osvobodit se od očekávání svých přátel, rodiny, učedníků a celé tehdejší náboženské společnosti a naplnit jedinečný záměr, který Bůh chtěl v jeho životě uskutečnit.

Stejným způsobem i nám vědomí toho, kým jsme a co děláme, může dodat odvahu něco v našem životě změnit (samozřejmě podle Boží vůle) a vybudovat nové zdravější způsoby navazování vztahů.

Bible nám opakovaně představuje Ježíše jako někoho, kdo si byl neustále vědom toho, co prožívá, a který bez ostychu a svobodně vyjadřoval své emoce před druhými lidmi. Nesnažil se své emoce potlačit nebo je dokonce promítat do druhých lidí. Naopak: dozvídáme se, že po celou dobu své pozemské služby prožíval širokou škálu lidských emocí, za které dokázal být plně odpovědný:

- byl rozrušený a hluboce zasažený Lazarovou smrtí (Jan 11:33)
- plakal na Lazarovém hrobě i nad Jeruzalémem (Jan 11:33-36, Luk.19:41-44)
- hněval se na své učedníky (Mar.10:14)
- když viděl, jak na chrámovém nádvoří kvete obchod, rozzuřilo ho to (Jan 2:13-17)
- divil se (Mat.8:10)
- toužil po společenství se svými učedníky (Luk.22:15)
- měl soucit s malomocnými, slepými, vdovami (Mat.20:34, Mar.1:41, Luk.7:13)

JK takto přistupoval nejen k sobě, ale i ke druhým. Vidíme ho, jak vedl lidi, hlavně svých 12 učedníků, k tomu, aby se podívali do svého nitra a svých pocitů - vedl je k tomu právě proto, aby je mohl úplně proměnit.

Také my se můžeme naučit vnímat své pocity a své emoce... Třeba tak, že začneme věnovat pozornost svým tělesným reakcím, které v určitých situacích prožíváme: svírání žaludku, bolesti hlavy, skřípání zubů, tuhnutí rukou (nohou, krku), potíci se dlaně, mravenčení v prstech na rukou a nohou, poklepávání nohou (rukou), nespavost... Ptejme se sami sebe: „Co mi chce moje tělo říci o pocitech, které právě prožívám?“ Uvědomění si toho může být krokem správným směrem...

Jako ASD vyznáváme tzv.holistický (celostní) přístup k člověku: Bůh stvořil člověka jako celek, celý člověk padl do hříchu, celý potřebuje být obnovený a celý bude také vzkříšený a spasený... Hovoří o tom ap.Pavel v 1.Tes.5:23 (člověk „skrz naskrz“: vč. duševní, emocionální stránky...)

Přesto všechno se někdy snažíme emocionální složku své osobnosti odstranit nebo aspoň potlačit, protože se nám zdá být podezřelá nebo podřadná. Také současné modely učednictví kladou do popředí duchovní rozměr naší bytosti a nadřazují ho rozměru tělesnému, emocionálnímu, sociálnímu nebo intelektuálnímu...

**LOG.** Kdysi se skoro 1500 let všeobecně věřilo, že středem Vesmíru je Země, a že se celý vesmír, včetně Slunce, otáčí kolem Země. (a Ptolemaios, řecký astronom to také „matematicky dokázal“). Potom ale Mikuláš Koperník, polský vědec žijící v 16.stol., a s ním i Galileo Galilei, tento předpoklad zpochybnili. Všimli si problematičnosti a rozporuplnosti tohoto zažitého paradigmatu-vzoru a představili naprosto odlišnou teorii. Podle nich byla planeta Země jen jednou z mnoha planet obíhajících okolo Slunce v nekonečném vesmíru. Galilei šel dokonce ještě dál, když prohlásil, že Slunce je jen nepatrnou hvězdou v nesčetném množství galaxií. Tato nová tvrzení otřásla tím, jak společnost i církve vnímaly samy sebe. Bylo velmi znepokojující přijmout myšlenku, že Země a lidé na ní jsou jen nepatrnými částicemi v nezměrném vesmíru. Galilei byl kvůli těmto revolučním myšlenkám o vnímání vesmíru a jejich dopadu na lidskou víru povolán do Říma, kde o něm prohlásili, že je „silně podezřelý z kacířství“, a nakonec jej odsoudili k doživotnímu domácímu vězení a zakázali mu cokoli publikovat (což byly v tehdejší době velmi mírné tresty...)

Ke změně v Ptolemaiově pohledu na svět a k přijetí „koperníkovského modelu“ došlo proto, že se ukázalo, že starý přístup k věcem neobstojí a že jde o přežití. Čím více se Galilei zabýval pohybem hvězd a planet ve světle Ptolemaiovy teorie, tím mu bylo jasnější, že tato teorie je chybná. Od té doby se všichni díváme na tuto skutečnost novými brýlemi. Jedná se o posun od jednoho paradigmatu ke druhému. Termín paradigma je definován jako „příklad, vzor, typ“ (Slovník cizích slov). Je to způsob, jak se díváme a uvažujeme o realitě, je to jakýsi filtr, kterým vyhodnocujeme údaje a informace o našem životě.

Pojem „koperníkovský obrat“ se dodnes používá k označení nějakého úplně nového pohledu na život, který otřese základy toho, jak uvažujeme a jak něco vnímáme... To, že emocionální a duchovní zdraví je od sebe neoddelitelné může být takovým „koperníkovským obratem“.

Přesto mnozí křesťané žijí tak, jakoby tyto dvě složky spolu nijak nesouvisely! A tak jsme se naučili žít s tím, že:

- je možné být na veřejnosti skvělým Božím řečníkem a přitom doma být nemilosrdným, tvrdým partnerem a rodičem
- je možné být členem výboru nebo dokonce kazatelem, a přitom být nepoučitelný, nejistý a defenzivní
- je možné znát celou Bibli nazpaměť, a přitom si nebýt vědom svých depresí a hněvu, které přenášíme na druhé
- je možné se postit a modlit třeba i polovinu dnů v týdnu po několik let, a přitom být kritický ke druhým a své negativní postoje nazývat soudností a snahou pomoci
- je možné vést třeba i stovky lidí zapojených do křesťanské služby, a přitom být motivován osobní potřebou kompenzovat vlastní selhání
- je možné modlit se za osvobození z démonických vlivů, a přitom se vyhýbat řešení konfliktů a opakovaně se uchýlovat k nezdravým modelům chování, které jsme přejali od svých rodičů
- je možné navenek spolupracovat s lidmi ve sboru, ale ve svém nitru tuto spolupráci znehodnocovat anebo i navenek narušovat tím, že přicházíme záměrně pozdě, zapomínáme na smluvené schůzky, uzavíráme se do sebe, jsme lhostejní nebo přehlížíme skutečné důvody toho, proč jsme uraženi nebo naštváni

Odkud se vzala myšlenka, že je možné dosáhnout duchovní dospělosti, aniž bychom počítali s emocionální stránkou své osobnosti?

Zjednodušeně řečeno: tato myšlenka pochází od řeckého filozofa Platóna (428-347 př.Kr.) - přesto můžeme díky např. Augustinovi až dodnes vidět jeho vliv v křesťanství. Platón hlásal: „Tělo je špatné, duch je dobrý!“ V křesťanství se to projevuje myšlenkou, že být lidský, emocionální, je hříšné... V důsledku toho chápeme, že jsme byli „stvořeni k Božímu obrazu“ jen v oblasti duchovní a říkáme, že bychom měli Ježíše napodobovat v takových oblastech, jako je: modlitba, studium Božího slova, služba, dávání a uctívání.

***Duchovní stránka naší bytosti bývá nadřazována z určitého důvodu těm ostatním, které také patří k našemu lidství.***

Jaké jsou pak důsledky tohoto přístupu v našem životě ?

Přehlížíme:

- tělesnou dimenzi („Kdo by měl čas na takové věci, jako je cvičení, zdravá životospráva nebo odpočinek?“)
- sociální dimenzi („Není třeba se zabývat vztahy. Vždyť kdo má dnes čas na budování zdravých vztahů? V nebi na to bude času dost!“)
- intelektuální dimenzi („Dávejte si pozor, abyste naplno nerozvinuli svůj myšlenkový potenciál - nebudete pak mít v srdci místo pro Boha“)
- emocionální dimenzi („Pozor! Pokud se začnete zabývat svými pocity, způsobí to ve vaší mysli ještě větší zmatek a vzdálíte se od Boha!“)

Po čase toto nebiblické paradigma- nebiblický přístup vedl k odmítnutí pocitů a emocí jako něčeho, co je v rozporu s Duchem (hlavně hněvu, který byl dokonce zařazen mezi 7 smrtelných hříchů, a to i přesto, že v Bibli najdeme výroky typu: „*Hněvejte se, ale nehřešte!*“ *Ef.4:26* nebo „*Budte pomalí k hněvu, ale rychlí k naslouchání!*“ *Jak.1:19*). Dnes ale hodně lidí považuje potlačování pocitů a emocí za projev Ducha nebo dokonce za ctnost, a tak se potlačování hněvu, ignorování bolesti, přehlížení deprese, útek před osamělostí, odmítání zneklidňujících pochybností a popírání sexuality stalo součástí duchovního života.

Problém je ale v tom, že jsme víc než jen duchovní bytosti a popírání jakékoli stránky naší lidské přirozenosti, která nese Boží otisk, přináší katastrofické a dlouhodobé následky, a to hlavně tehdy, když se snažíme od sebe oddělit duchovní a emocionální zdraví. Pokud k sobě nebudeme přistupovat jako k celistvým bytostem, které byly celé stvořeny k Božímu obrazu, nebudeme se zdravě vyvíjet...

***Není možné, aby byl křesťan zralý duchovně  
a přitom nebyl zralý emocionálně!***

Vždyť Boží obraz v nás se skládá z mnoha dimenzí: tělesné, sociální, intelektuální, duchovní a v neposlední řadě i emocionální.

**LOG.** *I pozdrav je jeden z projevů naší emocionální stránky... V.Polák: „Savana! Bud' v pohodě!“, M.Justra: „Dobrý den!“, B.Kříž: „Zdar!“*

**LOG.** *Volejbal, emoce (FnO)*

**LOG.** *Fotbal, emoce (Brno-Olomoucká): „Ty jsi tak trochu choler, ne...!“  
(se rychle vžilo i v některých situacích doma)*

**LOG.** *„Ten Karel mě včera zase tak nas....štvál“ (spolužačka na SŠ)  
Svémi emocemi dala najevo, co cítí a že potřebuje, aby jí někdo věnoval pozornost... pro nás kluky to zase byl signál, že s někým chodí a že si v jejím případě máme dát „pohov“*

Představitelé církve se na koncilu v Chalcedonu v r.451 shodli na tom, že Ježíš byl Bůh i člověk (což je všeobecně rozšířená, historická interpretace Písma, s níž plně souhlasíme i my) v duchu slov Písma: „*Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi...*“ (*Jan 1:14*) Ježíšovo božství a lidství tehdy definovali tak, že existují vedle sebe, aniž by se prolínaly nebo byly od sebe oddělené.

Přijímáme Ježíše víc jako Boha nebo jako člověka? Nakolik rozumíme a přijímáme např. Ježíšovo jednání v Getsemanské zahradě. Setkáváme se tam se zcela lidským Ježíšem - prožíval depresi, byl zmatený a duchovně na dně. Dostal se až na pokraj svých lidských možností. Vidíme jak „*Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji. Jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.*“ (*Luk.22:44*). Uvědomili jsme si obrovské emocionální vypětí, které v Getsemane Ježíš prožíval?

Jak reagujeme, když se nás někdo zeptá, jak se cítíme? Dáme opravdu najevo, co se v nás, v našem nitru, pod povrchem odehrává?

**LOG.** *Z ledovce nad vodní hladinu vyčnívá asi 10% z jeho celkové hmoty. Těchto 10% představuje tu část našeho já, o které víme. Je ale dobré uvědomit si, že zkázu Titaniku zapříčinilo právě oněch 90%, ukrytých pod hladinou. Stejně tak mnozí lidé (i křesťané) ve svém životě prohrávají nebo prožívají chaos právě kvůli silám a motivacím, ukrytým pod povrchem jejich životů...*

Šalomoun to vyjádřil velmi trefně: „*Především střež a chraň své srdce, vždyť z něho vychází život!*“ (*Př.4:23*). Může být velmi obtížné věřit v Boží milost a lásku (a ještě těžší ji přijmout) poté, co jsme se podívali do svého nitra...

**LOG.** *Nedávno zesnulý Dag Hammarskjöld, bývalý generální tajemník OSN, prohlásil, že jsme se stali experty ve zkoumání vnějšího světa, ale nenaučili jsme se objevovat svůj osobní vnitřní svět. V této souvislosti napsal: „Nejdelší je cesta, která vede do lidského nitra.“ Mnozí z nás mají daleko větší pocit jistoty tehdy, když zacházejí s předměty, řídí vnější situace nebo když něco dělají, než ve chvíli, kdy by měli nastoupit cestu do vlastního nitra (a naslouchat sami sobě).*

JK říká: „*Poznáte pravdu, a pravda vás učiní svobodnými!*“ (*Jan 8:32*)

To ale vyžaduje neskrývanou, téměř bolestivou upřímnost. Stejně jako Adam s Evou v zahradě Eden se před pravdou raději skrýváme a chráníme, než abychom před Bohem předstoupili odhalení a nazí...

**LOG.** Když se s někým (s manželkou) nepohodnete, nemáte podobně jako oni tendenci odejít, zmizet... (fyzicky), jste naštvaní (emoce), a jít v tu chvíli k Bohu a modlit se... (duchovně) je skoro nemožné...

**LOG.** Jeden z příběhů z knihy „Letopisy Narnie“ od C.S.Lewise vypráví v části nazvané „Cesta Jitřního poutníka“ o tom, jaké to je nechat se Bohem vést k přímému pohledu do hlubin svého nitra.

*Z malého chlapce Eustáce se stane velký, ošklivý drak. K této proměně dojde v důsledku jeho sobeckého, tvrdohlavého a nedůvěřivého chování. Následně drak zatouží změnit se a získat zpět podobu malého chlapce - není to ale schopen udělat vlastní silou. Nakonec se mu zjeví velký lev Aslan (který zde představuje Ježíše Krista) a přivede ho ke studánce, ve které se má vykoupat. Ale protože je drak, do studánky se nevejde.*

*Aslan mu řekne, aby se vysvlékl. Eustác ví, že dokáže svlékat kůži jako had, a tak si sundá svrchní vrstvu a odhodí ji na zem. Nyní se cítí mnohem lépe. Když se ale pokouší vstoupit do studánky, zjišťuje, že má na sobě další tvrdou, nepoddajnou šupinatou vrstvu.*

*V zoufalství, bolesti a touze dostat se do té překrásné studánky se sám sebe ptá: „Z kolika vrstev kůže se budu muset ještě vysvléct?!“*

*Poté, co si svleče třetí vrstvu, to vzdává, protože si uvědomuje, že to nedokáže. Aslan mu v tu chvíli navrhuje: „Budeš mi muset dovolit, abych tě vysvlékl!“ - Eustác na to reaguje slovy:*

*„Můžu vám říct, že jsem měl z těch jeho drápů strach, ale zároveň jsem byl pořádně zoufalý. A tak jsem si lehl na záda a dovolil jsem mu, aby to udělal. Když do mě ty své drápy zaryl poprvé, měl jsem dojem, že mi pronikl až do srdce. A když mě začal vysvlékat z kůže, bolelo to víc než cokoli co jsem kdy zažil... Zkrátka ze mě tu odpornou kůži stáhl - právě tak, jak jsem to třikrát předtím udělal já, ale bezbolestně - a hodil ji přede mně do trávy. Tahle kůže ale byla mnohem tlustší, tmavší a vředovitější než ty tři předchozí. A já jsem najednou byl hladký a měkký... Pak mě chytil... a hodil mě do vody. Chvíli to neuvěřitelně štípalo. Pak to bylo báječně příjemné a ve chvíli, kdy jsem začal plavat a voda kolem mě stříkala do všech stran, jsem zjistil, že mě bolest opustila. A vtom jsem zjistil proč. Znovu jsem se stal malým chlapcem. Po chvíli se mě lev znovu zmocnil a svými drápy mě navlékl do nových šatů, které mám nyní na sobě...“*

C.S.Lewis to vystihnul: když se vydáme tímto novým směrem, budeme mít dojem, jako by nám Boží drápy pronikaly přímo do srdce.

### **Jako křesťané potřebujeme udělat to, co často opomíjíme: propojit svoji víru a evangelium s emocionálním zdravím!**

Když začneme nahlížet pod povrch svého života (a života druhých), objevíme propast plnou ošklivostí, která nám může nahánět strach. Jeden moudrý puritán poznamenal: „Kdyby nám Bůh dovolil spatřit najednou víc než jen jedno procento našich hříchů, byli bychom na místě mrtvi!“ Když sestoupíme pod povrch našeho „já“, bude nám to možná připadat, jako kdybychom procházeli po napjatém laně zavěšeném 15m nad zemí, pod kterým není záchranná síť. Naší záchrannou sítí je evangelium JK, díky kterému můžeme vstoupit na lano a pustit se do zkoumání hlubin svého „já“.

Evangelium nám říká, že jsme hříšnější a zkaženější víc, než jsme si kdy dokázali přiznat, ale zároveň že jsme přijímáni a milováni víc, než jsme se kdy odvážili doufat, protože: „...když jsme ještě hříšníci byli, Kristus umřel za nás.“ (Řím.5:8b kral.) Když přijmeme JK, dojde k veliké změně. Začneme si uvědomovat a hlavně prožívat, že: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (2.Kor.5:21)

**LOG.** „Jedna věc mi dělá velké starosti... Jak to mám udělat, když mám mluvit sama za sebe? Kdy mohu být skutečně sama sebou? Něco předstírám, protože se nemohu ukázat taková jaká jsem... a tak trošku něco upravím, abych se druhým líbila. Nevím, možná takové starosti mají i ostatní... Možná se také chtějí zdát silnější a chytřejší, než doopravdy jsou...“ (Anna, 14 let)

*Tak už se konečně uvolni, zbav se strachu, přestaň se stydět a buď sám sebou!*

*(Bruno Ferrero: „Příběhy pro potěchu duše“,  
příběh „Klaun“ - komentář str.117)*

**LOG.** „Je to Boží hluboce emotivní láska, co se dotýká a léčí nejvnitřnější části mého „já“. Uvědomila jsem si, že jsem v Boží péči...

Vědomí, že mne Bůh díky Kristu miluje, mi pomohlo najít odvahu prozkoumat nepříjemné a temné stránky mé osobnosti. Nyní se například dokážu vyrovnat s tím, že mám problémy se sebeovládáním. Mohu se nad tím upřímně zamyslet, modlit se za to a svobodně o tom hovořit s druhými. S jistotou vím, že moje problémy se sebeovládáním a další hříšně návyky Boha nijak nezaskočí ani neohrozí moji hodnotu. Je to Kristova, a nikoli moje dokonalost, kvůli čemu si mě Bůh zamiloval. Protože se Kristova spravedlnost stala součástí mého sebepojetí, nemusím se více před sebou, Bohem ani nikým jiným přetvařovat. (zkušenost Susan ze společenství „New Life“)

## Závěr

Bůh nám daroval evangelium, aby vytvořil bezpečné prostředí, ve kterém budeme moci nahlédnout pod povrch svého já, do svých emocí.

Proto nemusíme dokazovat svoji hodnotu nebo to, že jsme hodni lásky. Nemusíme také vždycky dělat všechno správně. Můžeme být zranitelní a můžeme být sami sebou, i když nás druzí nepřijímají. Dokonce si můžeme dovolit riskovat a selhat. Proč? Protože víme, že Bůh dokonale zná celých 90% „našeho ledovce“, ukrytého pod hladinou, a přesto nás díky JK bezvýhradně miluje.

Základem našeho vztahu s Bohem není záznam o našich minulých nebo současných výkonech, ale je to Ježíšův záznam, který byl zdarma přičten na můj účet.

Díky daru Boží milosti můžeme s odvahou přijmout pravdu o sobě, vč.svých emocí. Když se tedy vydáme na cestu po laně a pustíme se do objevování svých nedobrych vlastností, budeme mít pod sebou záchrannou síť - evangelium Ježíše Krista.

**LOG.** „Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je!“

(Jan Werich)

„Člověk naplní své poslání tehdy, když se snaží být sám sebou.“

(Sören Kierkegaard)

Ap.Pavel nádherně píše o tom, že bychom ale neměli přistupovat lehkovážně ke své minulosti, protože cena za její vymazání byla ta nejvyšší: oběť našeho Spasitele a Vykupitele, PJK. Zároveň nás chce motivovat k odvaze a smělému pohledu do budoucnosti, kterou bychom měli s Boží pomocí začít stavět už teď, v přítomnosti:

**Ef.2.1-10**

**AMEN**